

ધોરણ 10 પછી શું?

ધોરણ 11/12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (ગ્રુપ A/B) | ધોરણ 11/12 સામાન્ય પ્રવાહ | ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ | ITA

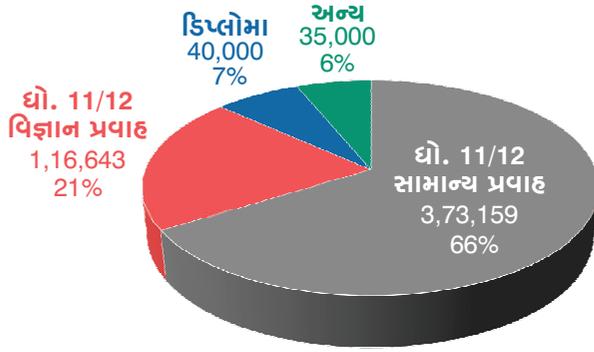

LKG થી ધોરણ 10 સુધી વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક કેરીયર સરળ હોય છે કારણકે કોઈપણ નિર્ણય લેવાનો હોતો નથી. ધોરણ 10 પછી જ અભ્યાસમાં વિવિધતા આવે છે જેથી નિર્ણય લેવો પડે છે કે કયો કોર્સ અને કઈ લાઈન પસંદ કરવી. વિદ્યાર્થીમિત્રો, 10, 20 કે 30 વર્ષ પછી તમે શું બનશો અને શું નહીં બની શકો એનો નિર્ણય ધોરણ 10 પછી જ થઈ જશે. આ તમારી જીંદગીનો સૌથી અગત્યનો નિર્ણય છે માટે શાંતિથી વિચારીને, સમજણપૂર્વક માહિતીનો અભ્યાસ કરીને, ભવિષ્યને ધ્યાનમાં લઈને નિર્ણય કરવો જોઈએ.

આ બુક્લેટમાં આપેલી માહિતી તમને સાચો નિર્ણય લેવામાં મદદરૂપ થશે...

ધો.-10 પછી વિદ્યાર્થીઓ શું પસંદ કરે છે?

ગુજરાત બોર્ડની વેબસાઈટના આધારે

સામાન્યપણે વિદ્યાર્થીઓનું એવું માનવું છે કે સાયન્સનું અને ખાસ કરીને મેથ્સનું બોર્ડમાં પરીણામ ઓછું આવે છે પરંતુ, હકીકતમાં બોર્ડમાં સૌથી વધુ પરીણામ ગ્રુપ-A (મેથ્સ)નું જ આવે છે.

ગુજરાત બોર્ડનું ધો.-12નું પરીણામ

વર્ષ	ગ્રુપ-A	ગ્રુપ-B	સામાન્ય પ્રવાહ
2018	77.29%	69.77%	68.96%
2019	78.92%	67.26%	73.27%
2020	76.62%	68.21%	76.29%

કોર્સની પસંદગી કેવી રીતે કરવી?

વિદ્યાર્થીમિત્રો, નીચેના 3 પરીબળોને આધારે જો તમે કોર્સની પસંદગી કરશો તો કેરીયરમાં સરળતાથી સફળતા મેળવી શકશો.

 કેવી કેરીયર બનાવવી છે અને ધો-10માં શું રીઝલ્ટ આવે છે.	 આપણા દેશમાં ક્યાં ક્ષેત્રોમાં સુવર્ણ તકો છે અને હજી ભવિષ્યમાં વધારે સર્જશે.	 કુટુંબની આર્થિક પરિસ્થિતિના આધારે.
---	---	--

New Indiamમાં ક્યા ક્ષેત્રમાં સુવર્ણ તકો વધશે?

- તમે વારંવાર ઘણાબધાને કહેતા સાંભળ્યા હશે કે હવે ધંધામાં પહેલા જેવા માર્જન (નફો) નથી, કોમ્પિટિશન ખુબ જ વધી ગઈ છે, હાડમારી વધી ગઈ છે વગેરે. પરંતુ આપણા દેશમાં ટેક્સનું કલેક્શન (ઈન્કમેટેક્સ, GST) દર વર્ષે વધી રહ્યું છે. મતલબ કે બિઝનેસ અને નફો, બન્ને વધી રહ્યા છે તો આવી ફરીયાદોનું કારણ શું? કારણ એક જ છે કે ટેકનોલોજી આપણા બિઝનેસને ઓવરટેક કરે છે.

 રેડબસ મોબાઈલ એપ છે, જેની મદદથી તમે ભારતના કોઈપણ સિટીની કોઈપણ બસનું બુકિંગ કરી શકો છો. ટ્રાવેલ્સ એજન્ટના ધંધામાં મંદી આવી ગઈ.

 કોઈપણ ઈન્સ્યોરન્સ કંપનીનો ટર્મપ્લાન, લાઈફ પ્લાન, વ્હીકલ પ્લાન વગેરે ઘર બેઠા સૌથી સસ્તા દરે મળે છે. હજારો ઈન્સ્યોરન્સ એજન્ટના ધંધા ભાંગી રહ્યા છે.

- આ બધા ટેકનોલોજીકલ સોલ્યુશન છે જે આપણને બેસ્ટ સર્વિસ સસ્તા દરે પૂરી પાડે છે પણ સાથે સાથે જોબની સંખ્યા પણ ઘટાડે છે.
- હવેના જમાનામાં જેનું કામ ટેકનોલોજી આધારીત હશે એ જ સર્વાઈવ થશે અને ખુબજ પ્રોગ્રેસ કરશે.
- મેથ્સ અને સાયન્સ એ કોઈપણ ટેકનોલોજીનો પાયો છે માટે મેથ્સ અને સાયન્સ આધારીત કોર્સથી ટેકનોલોજીકલ જોબ/કામ સરળતાથી મળી શકશે.

ધો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-A) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

ગુજરાત બોર્ડમાં 2020માં 43,480 વિદ્યાર્થીઓએ ગ્રુપ-A પસંદ કર્યું હતું અને 76.62% રીઝલ્ટ આવ્યું હતું એટલે કે 33,286 વિદ્યાર્થીઓ પાસ થયા હતા. આ વિદ્યાર્થીઓ એન્જીનીયરીંગ, આર્કિટેક્ચર, ફાર્મસી, એગ્રીકલ્ચર, બી.એસસી. વગેરે કોર્સમાં એડમિશન મેળવી શકે છે.

એન્જીનીયરીંગ એટલે શું?

- કોઈ પણ મશીન (ચંત્ર), સ્ટ્રક્ચર (રચના) કે સિસ્ટમ (પ્રણાલી)ની ડિઝાઇન, ડેવલોપમેન્ટ અને ઓપરેશન કરવા માટે વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન અને મેથેમેટીકલ પદ્ધતીનો ઉપયોગ એટલે એન્જીનીયરીંગ. સરળ ભાષામાં કહીએ તો ગણિત અને વિજ્ઞાનની મદદથી જટીલ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરીને આપણી રોજીંદી જીવનને વધારે સુગમ બનાવવી એટલે એન્જીનીયરીંગ. આપણી રોજબરોજની જીવનની ભૌતિક સુખ, સુવિધા, સગવડો એન્જીનીયરીંગને જ આભારી છે.
- સવારે જાગો ત્યારે ટૂથબ્રશથી લઈને રાત્રે સુવો ત્યારે Mosquito Liquid Vaporizer Machine (ગુડનાઈટ, ઓલઆઉટ, મેક્ષો વગેરે) સુધીની તમામ વસ્તુઓ જે આપણે વાપરીએ છીએ તે એન્જીનીયર પ્રોડક્ટ છે. આપણે જે વાહનો ચલાવીએ છીએ તે મિકેનિકલ એન્જીનીયર બનાવે છે, તેમા જે ફ્યુલ વપરાય છે તે કેમિકલ એન્જીનીયર રીફાઇન કરે છે, જે રોડ પર વાહનો ચાલે છે તે રોડ સિવિલ એન્જીનીયર બનાવે છે, વગેરે. એન્જીનીયર વગર લાઈફ શક્ય જ નથી. *Engineering is not required if we all leave to live.*
- વિકાસશીલ ભારતની મુખ્ય 3 જરૂરીયાતો ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, પાવર અને મેન્યુફેક્ચરિંગ છે જે સિવિલ એન્જીનીયરીંગ, ઈલેક્ટ્રીકલ એન્જીનીયરીંગ અને મિકેનિકલ એન્જીનીયરીંગને આધારીત છે. એન્જીનીયરીંગ ક્ષેત્ર આડકતરી રીતે અન્ય ફિલ્ડમાં પણ નોકરીની અઢળક તકો ઉભી કરે છે.

એન્જીનીયરીંગ પ્લેસમેન્ટ

- સમાજમાં એક મોટો વર્ગ એવી ગેરમાન્યતા ધરાવે છે કે એન્જીનીયરીંગમાં પ્લેસમેન્ટ થતું નથી, થાય તો પણ રૂ. 10,000 થી રૂ. 12,000 જેટલો જ પગાર મળે છે, પરંતુ હકીકત કાંઈક અલગ જ છે. જો તમે કોઈપણ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કે કંપનીમાં તપાસ કરશો તો તમને એક જ ફરીયાદ સાંભળવા મળશે કે સ્કીલ્ડ એન્જીનીયરની બહુ તંગી છે. ગુજરાતની એન્જીનીયરીંગ કોલેજોમાંથી દર વર્ષે 15,000 કરતા વધારે વિદ્યાર્થીઓનું પ્લેસમેન્ટ થાય છે જેમાં પગારધોરણ આ મુજબ હોય છે.

કોલેજ	હાઈએસ્ટ વાર્ષિક પગાર	એવરેજ વાર્ષિક પગાર
IIT, NIT, IIIT, DAICT	40 to 50 Lakh	10 to 12 Lakh
Top 5 Colleges of Gujarat	10 to 15 Lakh	5 to 6 Lakh
Next 10 Colleges of Gujarat	5 to 6 Lakh	2 to 4 Lakh
Remaining Colleges of Gujarat	3 to 4 Lakh	1.5 to 2 Lakh

ગવર્મેન્ટ જોબ્સ

- જનરલ GPSC (ડેપ્યુટી કલેક્ટર, ડીવાયએસપી, ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર, આસિસ્ટન્ટ કમીશનર, મામલતદાર, ટીડીઓ, સેક્શન ઓફીસર, વગેરે) અને UPSC (IAS, IFS, IPS, IRS, etc.)ની પરીક્ષા કોઈપણ ગ્રેજ્યુએટ (MBBS, BE, BSc, BCom, BBA, etc.) આપી શકે છે.
- સ્પેસીફિક GPSC (આસિસ્ટન્ટ એન્જીનીયર, ડેપ્યુટી એન્જીનીયર, ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ઈન્સ્પેક્ટર, ટાઉન પ્લાનર, GES, વગેરે) અને UPSC (IES, GET, MT, Jr. Executive, Assistant Engineer, Officers etc.) માત્ર જે-તે પ્રાન્યના એન્જીનીયર જ આપી શકે છે.

લાયકાત	2013 થી 2018 GPSC (Class I & II) ગવર્મેન્ટ વેબસાઈટના આધારે			
	કોઈ પણ ગ્રેજ્યુએટ	સિવિલ એન્જી.	ઈલેક્ટ્રીકલ એન્જી.	મિકેનિકલ એન્જી.
ભરતીની સંખ્યાઓ	1303	2300	600	500
અંદાજીત ઉમેદવારો	3,00,000	20,000	20,000	30,000
સફળતાનો દર	230 : 1	9 : 1	33 : 1	60 : 1

એન્જીનીયર પાસે ગવર્મેન્ટ જોબ માટે બેવડી તક હોય છે જનરલ GPSC ઉપરાંત પોતાની પ્રાન્ય સ્પેસીફિક GPSC.

રાજકોટ: એન્જીનીયરીંગ હબ

મિકેનિકલ એન્જીનીયરીંગ

Foundry
500+

Forging
140+

Machine Tools
320+

Pump/Motors
300+

Bearing
60+

Auto Parts
300+

Agri Equip.
25+

Diesel Engine
150+

Upcoming IT Hub

રાજકોટમાં આશરે 300 કરતા વધારે આઈ.ટી. કંપનીઓ આવેલી છે, જેમાં 5000 કરતા વધારે આઈ.ટી. પ્રોફેશનલ્સ કામ કરે છે. ઘણી કંપનીઓ આર્ટીફીશિયલ ઈન્ટેલીજન્સ, મશીન લર્નિંગ, બીગ ડેટા, BPO/KPO ફિલ્ડમાં પણ કામ કરે છે. સૌરાષ્ટ્રના વિદ્યાર્થીઓ માટે ઘરઆંગણે સુવર્ણ તકો સર્જાઈ રહી છે.

એન્જનીયરીંગ શા માટે બેસ્ટ ચોઈસ છે?

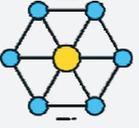
- **Technology Driven Course:** એન્જનીયરીંગ 4 વર્ષનો ટેકનીકલ પ્રોફેશનલ કોર્સ છે.
  - ટેકનીકલ કોર્સ હોવાથી ટેકનોલોજીકલ સ્કેલ્સ આધારીત છે જે દિન-પ્રતિદિન વિકાસ પામે છે.
  - પ્રોફેશનલ કોર્સ હોવાથી અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યા બાદ તરત જ જોબ મળવાની શક્યતાઓ અઢળક છે.
  - ટેકનીકલ નિપૂણતા અને અનુભવ વધવાની સાથે-સાથે એન્જનીયરનો ઝડપથી પગાર વધારો થાય છે.

- **Highest Placement:** સૌથી મોટી સંખ્યામાં અને વધારે પગારનું પ્લેસમેન્ટ એન્જનીયરીંગમાં થાય છે. પ્લેસમેન્ટમાં ખુબ જ વિવિધતા છે. Rs. 10,000/- થી શરૂ કરીને Rs. 3,00,000/- સુધીની મંથલી પગારની રેન્જ છે, જેને લીધે વિદ્યાર્થીને આવડત અને મહેનત પ્રમાણે નોકરી મળી રહે છે.

- **Start-up:** ટેકનીકલ સ્કીલની મદદથી ઓછી મૂડી સાથે પોતાનો બિઝનેસ પણ શરૂ કરી શકાય છે. સૌથી વધુ સ્ટાર્ટઅપ એન્જનીયર્સ દ્વારા જ શરૂ કરાયા છે, જેવા કે Flipkart, Paytm, Red Bus, Ola, etc. આજની કોમ્પીટીટીવ માર્કેટમાં બિઝનેસ માત્ર પૈસાથી સફળ થઈ શકતો નથી. ટેકનીકલ સ્કેલ્સ ખૂબજ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે.

- **Critical Thinking:** એન્જનીયરીંગના અભ્યાસક્રમ દરમિયાન એનાલીટીકલ અને લોજીકલ માઈન્ડ ડેવલોપ થતું હોવાથી સરકારી નોકરીઓ/સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં એન્જનીયર્સનો દેખાવ સૌથી સારો હોય છે. CAT-2019ના રીઝલ્ટમાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારો એન્જનીયર હતા અને 99.99 PR મેળવનાર 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જનીયર હતા.

- **Universal Skill Set:** આપણા દેશનાં એન્જનીયર્સને વિદેશમાં જોબ કરવા માટે કોઈ જ પરીક્ષા પાસ કરવી પડતી નથી. એક માત્ર એન્જનીયરીંગ જ એવું ફિલ્ડ છે કે જેમાં જ્ઞાનનો ઉપયોગ દુનિયાના કોઈપણ ખૂણામાં થઈ શકે છે. જ્યારે ડોક્ટર, વકીલ, સી.એ. વગેરેને વિદેશમાં પ્રેક્ટીસ કરવા માટે જે તે દેશની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે.

- **Diversified Career Opportunities:** એન્જનીયર્સ પાસે કેરીયર પસંદગીમાં ઘણી બધી વિવિધતા છે જેવી કે, અભ્યાસ બાદ તરત જ પ્લેસમેન્ટ, MBA કરીને ટેકનોક્રેટ, ટેકનીકલ સ્કીલની મદદથી સ્ટાર્ટઅપ, બ્રાન્ચને અનુરૂપ ગવર્નમેન્ટ જોબ્સ, Opportunities in USA, Canada, Germany, Australia વગેરે.

- **Affordable Education:** એન્જનીયરીંગ કોલેજોની વાર્ષિક ફી રૂ.60,000/- થી શરૂ કરીને રૂ.2,50,000/- સુધીની છે. એવરેજ ફીનું ધોરણ રૂ.90,000/- જેટલું છે. સરકારી કોલેજોમાં અંદાજીત 10,500 જેટલી બેઠકો છે જેની વાર્ષિક ફી માત્ર રૂ.1,500/- છે. આ ઉપરાંત MYSY, CMSS, TFWS, Merit-cum-Means જેવી સ્કોલરશીપ તો ખરી જ.

આર્કિટેક્ચર

આર્કિટેક્ચર મુખ્યત્વે બિલ્ડીંગના પ્લાનીંગ, ડ્રોઈંગ, ડીઝાઈનીંગ અને એલીવેશનનું કામ કરે છે. જે વિદ્યાર્થીઓને મેથ્સ અને ડ્રોઈંગમાં રૂચી હોય અને સાથે સાથે ટેકનીકલ સમજ હોય તેમના માટે આ ઉત્તમ કોર્સ છે. B.Arch 5 વર્ષનો કોર્સ છે જેના માટે ગુજરાતમાં અંદાજીત 2,000 જેટલી બેઠકો છે જેમાં વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ.70,000 થી રૂ.2,00,000 જેટલું છે.

એગ્રીકલ્ચર

ગૃપ-A પછીના એગ્રીકલ્ચરના અભ્યાસક્રમોમાં એગ્રીકલ્ચરલ એન્જનીયરીંગ, ફૂડ ટેકનોલોજી, ડેરી ટેકનોલોજી, રીન્યુએબલ એન્જનીયરીંગ, એગ્રીકલ્ચરલ આઈ.ટી. વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વિક ખ્યાતી ધરાવતી 4 એગ્રીકલ્ચરલ યુનીવર્સિટીઓ આણંદ, જુનાગઢ, દાંતીવાડા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે. જે વિદ્યાર્થીઓને ખેતીમાં રસ હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્સ છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 13,700 હોય છે.

B.Sc.

ગૃપ-Aના વિદ્યાર્થીઓ મેથ્સ, કેમેસ્ટ્રી, ફીઝીક્સ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, સ્ટેટેસ્ટિક્સ, આઈ.ટી. વગેરેમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. બી.એસસી.ના અભ્યાસક્રમ બાદ વિદ્યાર્થીઓ પ્રાથમિક અને હાયર સેકન્ડરીમાં ટીચર તરીકે અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં સ્ટાફ ગ્રેડમાં જોડાઈ શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 20,000 થી 50,000 જેટલું હોય છે.

ફાર્મસી

ગૃપ-A અને Bના વિદ્યાર્થીઓ B.Pharm.માં એડમિશન મેળવી શકે છે. ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કેટિંગ, પ્રોડક્શન, ક્વોલીટી કંટ્રોલ, ફાર્માસિસ્ટ, એમ.આર. અને મેડિકલ રાઈટિંગમાં નોકરીઓ ઉપલબ્ધ છે. આ ઉપરાંત R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, Drug IPR ફિલ્ડમાં પણ તકો છે. ડ્રગ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્નમેન્ટ જોબ કરી શકે છે અને મેડીકલ સ્ટોર પણ ચલાવી શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 50,000 થી રૂ. 2,00,000 જેટલું હોય છે.

ધો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (Group-B) પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- જે વિદ્યાર્થીઓને બાયોલોજીમાં વધારે રૂચી હોય અને માનવજાતની સેવા કરવાની ઈચ્છા ધરાવતા હોય તેમને ગ્રુપ-B પછીના કોર્ષ વધારે અનુકુળ આવશે.

કોર્ષ	સરકારી બેઠકો	પ્રાઇવેટ બેઠકો	પ્રાઇવેટ કોલેજોમાં વાર્ષિક ફી	ધ્યાનમાં રાખવા જેવી અગત્યની બાબતો
એમ.બી.બી.એસ.	1408	4100	3,00,000 થી 26,00,000	જે વિદ્યાર્થીઓને 9 થી 10 વર્ષ ભણવાની તૈયારી હોય તેમના માટે હિતાવહ છે. બોન્ડ અને ઈન્ટર્નશીપના નવા નિયમો જાણી લેવા જરૂરી છે.
ડેન્ટલ	250	1005	2,00,000 થી 7,85,000	જે વિદ્યાર્થીઓના વાલીને ડેન્ટલ હોસ્પિટલ હોય તેમના માટે BDS કરવું હિતાવહ છે કારણકે ડીમાન્ડ કરતા સપ્લાય વધારે છે.
આયુર્વેદિક	582	1680	2,25,000 થી 4,97,000	જે વિદ્યાર્થીઓને આયુર્વેદમાં પૂર્ણ શ્રદ્ધા હોય અને વર્ષો સુધી ધીરજ રાખીને માત્ર આયુર્વેદમાં જ પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે હિતાવહ છે. સંસ્કૃતમાં રૂચી હોય તે ઈચ્છનીય છે.
હોમીયોપેથીક	500	2955	71,000 થી 1,84,000	અમુક દેશોમાં હોમીયોપેથીક પ્રેક્ટીસ પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ છે જેમકે, ઓસ્ટ્રેલિયા. જે વિદ્યાર્થીઓને હોમીયોપેથીમાં શ્રદ્ધા હોય અને ધીરજ રાખીને પ્રેક્ટીસ કરવી હોય એમના માટે.
ફિઝિયોથેરાપી	380	4320	50,000 થી 1,92,000	ફિઝિયોથેરાપીસ્ટ તરીકે સરકારી કે પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટિસ, હોસ્પિટલમાં, પુનવર્સન કેન્દ્રમાં કે ફિટનેસ સલાહકાર તરીકે કામ કરવું હોય તેમના માટે ઉત્તમ.
નર્સિંગ	400	6240	60,000 થી 2,22,000	જે વિદ્યાર્થીઓને નર્સિંગનું કામ ખરેખર ગમતું હોય તેમના માટે. નોકરી સરળતાથી મળી જાય છે પણ પગાર બહુ વધતો નથી. વિદેશમાં સારી માંગ છે.
ફાર્મસી	464	5980	50,000 થી 2,00,000	ફાર્મા કંપનીઓમાં માર્કેટિંગ, પ્રોડક્શન, ક્વોલીટી કંટ્રોલ, ફાર્માસિસ્ટ, એમ.આર. અને મેડિકલ રાઇટિંગમાં નોકરીઓ ઉપલબ્ધ છે. R&D, F&D, Drug Discovery, Patent Agent, ફિલ્ડમાં તકો છે. ડ્રગ ઈન્સ્પેક્ટર તરીકે ગવર્નમેન્ટ જોબ અને મેડીકલ સ્ટોર પણ ચલાવી શકે છે.
વેટરનરી	320	-	21,250 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને પાલતું પ્રાણીઓ સાથે લગાવ હોય તેમના માટે. તાલુકા લેવલે કામ કરવાની અને આજુબાજુના ગામડામાં ટ્રાવેલિંગ કરવાની તૈયારી હોવી જોઈએ.
એગ્રીકલ્ચર	1047	-	13,700 (Gov.)	જે વિદ્યાર્થીઓને ખેતીમાં ખરેખર રસ હોય અને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી ખેતી કરવી હોય તેમના માટે ઉત્તમ કોર્ષ છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા નહીવત છે.
બી.એસસી. માઇક્રોબાયોલોજી	-	-	20,000 થી 50,000	જે વિદ્યાર્થીઓને પેથોલોજી લેબમાં લેબ આસીસ્ટન્ટ તરીકે કામ કરવું હોય તેમના માટે. ટીચરની જોબ નહીવત છે.
બી.એસસી. કેમીસ્ટ્રી	-	-	20,000 થી 50,000	કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં જોબ કરવી હોય અથવા ટીચર બનવું હોય તેમના માટે.

ટુંકમાં...

ગ્રુપ-Bના કોર્ષ પછી ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં પ્લેસમેન્ટ થતું નથી માટે તેમણે પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની રહે છે અથવા હોસ્પિટલ કે હેલ્થકેર ફિલ્ડમાં જોબ/કામ મળે છે.

MBBS એડમિશન

એડમિશન-2020ના આધારે

- ગ્રુપ-B પસંદ કરનાર 75,000+ વિદ્યાર્થીઓમાંથી મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ ડોક્ટર(MBBS) બનવા માંગે છે પરંતુ 8% થી 10% વિદ્યાર્થીઓને જ સફળતા મળે છે, કારણકે ગુજરાતમાં MBBSની બેઠકો 5,508 જ છે.
- ભારતમાં MBBSમાં ડોનેશનથી એડમિશન મળતું નથી. વિદેશમાંથી MBBS કરવા માટે પણ NEET (UG)ની પરિક્ષા ક્વોલીફાઇ કરવી પડે છે. વિદેશમાંથી MBBS કર્યા બાદ ભારતમાં પ્રેક્ટીસ કરવા માટે MCIની પરિક્ષા પાસ કરવી પડે છે જે અત્યંત કઠીન છે.

કોલેજનો પ્રકાર	વાર્ષિક ફી	બેઠકો
સરકારી	25,000	1408
અર્ધસરકારી - GQ	3,00,000	1360
પ્રાઇવેટ - GQ	6,00,000 to 8,70,000	1888
પ્રાઇવેટ - MQ	14,82,000 to 18,40,000	235
NRI	8,25,000 to 26,00,000	617

એગ્રીકલ્ચર

ગ્રુપ-B પછીના એગ્રીકલ્ચરના અભ્યાસક્રમોમાં B.V.Sc. & A.H.(વેટરનરી), B.Sc Agri (એગ્રીકલ્ચર), B.Sc Horti (હોર્ટીકલ્ચર), B.Sc Forestry (ફોરેસ્ટ્રી), B.F.Sc (ફિશરીઝ), B.Tech BT (બાયોટેકનોલોજી), B.Tech Agri IT (એગ્રી આઇ.ટી.) વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વૈશ્વિક ખ્યાતી ધરાવતી 4 એગ્રીકલ્ચરલ યુનિવર્સિટીઓ આણંદ, જુનાગઢ, દાંતીવાડા અને નવસારી ખાતે આવેલ છે.

B.Sc.

ગ્રુપ-Bના વિદ્યાર્થીઓ બાયોકેમિસ્ટ્રી, બાયોલોજી, માઇક્રોબાયોલોજી, બાયોટેકનોલોજી વગેરેમાં એડમિશન મેળવી શકે છે. બી.એસસી.ના અભ્યાસક્રમ બાદ વિદ્યાર્થીઓ પ્રાથમિક અને હાયર સેકન્ડરીમાં ટીચર તરીકે અને લેબોરેટરીમાં ટેકનીશીયન તરીકે જોડાઈ શકે છે. વાર્ષિક ફીનું ધોરણ રૂ. 20,000 થી રૂ. 50,000 જેટલું હોય છે.

ધો.- 12 સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

- ધો.12માં કોમર્સ કે આર્ટ્સ એવા બે ભાગ હોતા નથી, સામાન્ય પ્રવાહ જ હોય છે. સામાન્ય પ્રવાહ પછી વિદ્યાર્થીઓ નીચે મુજબના કોર્સમાં એડમિશન મેળવી શકે છે અને તેને અનુરૂપ કેરીયર બનાવી શકે છે. 90% વિદ્યાર્થીઓ BBA/BCA/B.Com./BA માં એડમિશન મેળવે છે.

કોર્સ	કેરીયર
BBA	ક્લાર્ક
B.Com	એકાઉન્ટન્ટ
BCA	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર
BA	ટીચર
B.Voc.	ટેકનિશિયન
BSW	સોશીયલ સર્વન્ટ
B.Lib.	લાયબ્રેરીયન
CA	ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ
CS	કંપની સેક્રેટરી
LLB	વકીલ

- વિદ્યાર્થીમિત્રો, તમને જાણીને આશ્ચર્ય થશે કે એકપણ એવો કોર્સ નથી કે જેમાં માત્ર ધો.12 સામાન્ય પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી જ એડમિશન લઈ શકે છે. ધો.-12 વિજ્ઞાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી સામાન્ય પ્રવાહ પછીના તમામ કોર્સમાં પણ એડમિશન લઈ શકે છે. જેમ કે, એન્જનીયર બનવા માટે ગ્રુપ-A ફરજિયાત છે, ડોક્ટર બનવા માટે ગ્રુપ-B ફરજિયાત છે. પરંતુ વિજ્ઞાન પ્રવાહનો વિદ્યાર્થી પણ CA/B.Com./BBA/BCA/BA કરી શકે છે.
- Top MBA કોલેજોમાં એડમિશન મેળવનાર મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ એન્જનીયર જ હોય છે. MNC & Finance Industryમાં પણ એન્જનીયર હોય છે, કારણકે ફાઇનાન્સ અને એકાઉન્ટીંગનો પાયો મેથ્સ જ છે. IIMમાં એડમિશન મેળવવા માટેની CAT-2019ની પરીક્ષામાં 100 PR મેળવનાર તમામ 10 ઉમેદવારો એન્જનીયર હતા અને 99.99 PR મેળવનારા 21 ઉમેદવારોમાંથી 19 એન્જનીયર હતા.

CA (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

- ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ (CA) ફાઇનાન્સ અને એકાઉન્ટીંગને લગતો પ્રોફેશનલ વ્યવસાય છે. CAનું નિયમન ICAI, New Delhi દ્વારા કરવામાં આવે છે. CA ફાઇનાન્સીયલ એકાઉન્ટીંગ, બજેટીંગ, ઓડીટીંગ, બિઝનેસ સ્ટ્રેટેજી, ટેક્ષેશન, વગેરેને લગતા કાર્ય કરે છે.
- ધો. 12 પછી ફાઉન્ડેશન કોર્સમાં રજીસ્ટ્રેશન કરાવી શકાય છે, ત્યારબાદ ઈન્ટરમીડીયેટ અને પછી ફાઇનલની પરીક્ષા પાસ કરવાની હોય છે. 5 થી 6 વર્ષનો સમય લાગે છે. ગ્રેજ્યુએશન પછી ફાઉન્ડેશન કોર્સ કરવાનો હોતો નથી. ડાયરેક્ટ ઈન્ટરમીડીયેટ કોર્સમાં રજીસ્ટ્રેશન કરી શકાય છે. 4 વર્ષનો સમય લાગે છે.
- CAની ફાઇનલ પરીક્ષાનું રીઝલ્ટ 10% થી 20% જેટલું જ આવે છે. જે વિદ્યાર્થીઓને મેથ્સ ગમતું હોય, ફાઇનાન્સમાં રસ હોય અને ધીરજ રાખીને આર્ટિકલશીપ કરી શકે તેમના માટે CA ઉત્તમ વિકલ્પ છે. શરૂઆતમાં CAને દર મહિને રૂ.12,000 થી રૂ.25,000 પગાર મળે છે. કોર્પોરેટ કંપનીઓમાં શરૂઆતનું પગાર ધોરણ રૂ. 40,000 થી રૂ. 50,000 જેટલું હોય છે. ગુજરાતમાંથી દર વર્ષે અંદાજિત 500 વિદ્યાર્થીઓ CAની પરીક્ષા પાસ કરે છે.
- કંપની સેક્રેટરી (CS)** માટે મુખ્યત્વે કંપની રજીસ્ટ્રાર, લીગલ એડવાઈઝર, કોર્પોરેટ પ્લાનર, પોલીસી મેકર વગેરે જેવી નોકરીની તકો રહેલી છે.

LLB (વકીલ)

વકીલનું મુખ્ય કામ કાયદાકીય સલાહ અને અસીલો માટે ક્રિમીનલ અને સિવિલ કેસ લડવાનું છે. ધો.-12 પછી LLBનો અભ્યાસક્રમ 3 વર્ષનો છે, જો કોઈ વિદ્યાર્થીને ઈન્ટીગ્રેટેડ (BBA / B.Com / BA + LLB) કોર્સ કરવો હોય તો 5 વર્ષનો સમય લાગે છે. LLB પૂર્ણ કર્યા બાદ થોડા વર્ષોનો અનુભવ મેળવીને પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ શરૂ કરી શકાય છે. શરૂઆતમાં પગારનું ધોરણ રૂ. 12,000 થી રૂ. 20,000 હોય છે.

ધો.- 10 પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમોની તકો

ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ

આર્થિક રીતે મધ્યમ કુટુંબના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ટેકનીકલ ફિલ્ડમાં કેરીયર બનાવવા ઇચ્છે છે તેમના માટે ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ પણ એક સારો વિકલ્પ છે. ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ 3 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે, જે પૂર્ણ કર્યા બાદ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં દર મહિને રૂ. 12,000 થી રૂ. 25,000ના પગાર સાથે જોબ મળી શકે છે. ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ પૂર્ણ કર્યા બાદ ડિગ્રી એન્જનીયરીંગના બીજા વર્ષમાં સીધો પ્રવેશ પણ મેળવી શકાય છે માટે ડિપ્લોમા + ડિગ્રી 6 વર્ષમાં થાય છે, જ્યારે ધો. 12 પછી ડિગ્રી એન્જનીયરીંગ એટલે પણ 6 વર્ષ જ થાય છે. ડિપ્લોમા એન્જનીયરીંગ પૂર્ણ કર્યા બાદ ધો. 12 પાસ સમકક્ષ સર્ટીફિકેટ મેળવી શકાય છે.

પ્રકાર	કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી
Govt./GIA	36	16,000	1,000
SFI	106	39,000	40,000 થી 50,000

સ્કોલરશીપ: ધોરણ-10 માં 80 PR થી વધુ હોય અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક 6 લાખ કરતા ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને સરકારશ્રી તરફથી MYSY સ્કોલરશીપ મળે છે, જેમાં 50% ફી અથવા રૂ. 25,000 પૈકી જે ઓછું હોય તે દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.

ITI (ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ટ્રેઇનીંગ ઈન્સ્ટીટ્યુટ)

- સરકારી/અર્ધ સરકારી/પ્રાઇવેટ ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં વિવિધ પ્રકારના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. ITI ના અભ્યાસક્રમો 3 માસથી લઈને 2 વર્ષ સુધીના હોય છે. ITIમાં ટર્નર, ફીટર, વેલ્ડર, મોટર મીકેનિક, વાયરમેન, ઈલેક્ટ્રીશીયન, કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર, સર્વેયર, પ્લમ્બર, કાર્પેન્ટર વગેરેને લગતા અભ્યાસક્રમો આવે છે. પ્રાઇવેટ કોલેજોની વાર્ષિક ફી રૂ. 12,000 થી રૂ. 17,000 હોય છે.
- આર્થિક રીતે નબળા કુટુંબના વિદ્યાર્થીઓ કે જે ભણવામાં પણ એવરેજ છે (ધો. 10 માં 50% કરતા ઓછા) તેમના માટે ITI કોર્સ સારો વિકલ્પ છે.

	એન્જનીયરીંગ	V/S	મેડિકલ			
પ્રવેશની સરળતા	સરળતાથી (35,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 70,000 બેઠકો)		અત્યંત કઠીન (80,000 વિદ્યાર્થીઓ અને 5,508 બેઠકો)			
વાર્ષિક ફી	કોલેજ	બેઠકો	વાર્ષિક ફી			
	સરકારી	10,500	1,500			
	પ્રાઇવેટ	43,500	40,000 - 1,00,000			
	પ્રાઇવેટ	9,000	1,00,000 - 2,40,000			
સમયગાળો	4 વર્ષ (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશનની જરૂરીયાત નથી)		9-10 વર્ષ (4.5 વર્ષ + 1 વર્ષ + 1 વર્ષ + 3 વર્ષ)			
કેરીયરમાં તકો	MNC થી શરૂ કરીને MSME સુધી પ્લેસમેન્ટની વિશાળ તકો. PSU તથા સરકારી કંપનીઓમાં પણ નોકરીની વિપુલ તકો. ટેકનીકલ નોલેજના આધારે ઓછી મુડીથી ખુદનો બિઝનેસ પણ શરૂ કરી શકાય છે. વિદેશમાં પણ નોકરીની સારી તકો.		મેડિકલ/પેરામેડિકલના અભ્યાસક્રમને અનુરૂપ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં નોકરીની તકો હોતી નથી માટે પ્લેસમેન્ટ હોય નથી. વિદ્યાર્થીએ પ્રાઇવેટ પ્રેક્ટીસ કરવાની હોય છે અથવા હોસ્પિટલ/હેલ્થકેરમાં નોકરી કરી શકે છે. સરકારી નોકરીઓની સંખ્યા જૂજ છે.			
શરૂઆતમાં આવકનું ધોરણ	અભ્યાસક્રમ		અભ્યાસનો કુલ સમયગાળો	શરૂઆતમાં મંથલી આવક	ગુજરાતમાંથી દર વર્ષે એડમિશન મેળવતા વિદ્યાર્થીઓ	
	મેડિકલ	MCH / DM (સુપર સ્પેશિયાલીસ્ટ)		12-13 વર્ષ	2,00,000	100
		MS / MD (સ્પેશિયાલીસ્ટ)		9-10 વર્ષ	70,000 થી 1,00,000	500
		MBBS		5-6 વર્ષ	30,000 થી 50,000	6,000
	એન્જનીયરીંગ	IIT/DAICT		4 વર્ષ	1,50,000 થી 3,00,000	500
		NIT/IIIT		4 વર્ષ	70,000 થી 2,00,000	1,000
		Top 5 Colleges of Gujarat		4 વર્ષ	30,000 થી 1,00,000	4,500
		Next 10 Colleges of Gujarat		4 વર્ષ	15,000 થી 50,000	6,000
		બાકીની એન્જનીયરીંગ કોલેજો		4 વર્ષ	10,000 થી 30,000	53,000

ગર્લ્સ માટે ક્યો વિકલ્પ ઉત્તમ છે? શા માટે?

કોમ્પ્યુટર એન્જનીયરીંગ, કારણકે તે સરળતાથી સ્વનિર્ભર થઈ શકે છે.

- નેક્સ્ટ જનરેશન ડિજિટલ મઘર બનવા માટે, ભવિષ્યમાં ખુબ જ અગત્યની બાબત બની રહેશે.
- સોફ્ટ બ્રાન્ચ, ફક્ત ઓફિસ જોબ, સાઈટ પર જવાનું કે ફિઝિકલ વર્ક હોતું નથી.
- જેન્ડર(સ્ત્રી/પુરુષ) ભેદભાવ વગરનું વર્ક કલ્ચર. કોઈપણ આઈ.ટી કંપનીની ઓફિસમાં તમને બોયઝ અને ગર્લ્સનો રેશીયો લગભગ સરખો જોવા મળશે.
- જો ટીચર બનવું હોય તો ધોરણ-1 થી કોલેજ સુધીના તમામ કોર્સમાં વિપુલ તકો.
- લોકલ ટુ ગ્લોબલ જોબ (રાજકોટ થી અમેરિકા સુધી). રાજકોટમાં લગભગ 300 કરતાં વધારે IT કંપનીઓ છે, જેમાં 5,000 કરતાં વધારે આઈ.ટી પ્રોફેશનલ્સ કામ કરી રહ્યા છે. વિદેશમાં સ્થાયી થવા માટે પણ ઘણી સારી તકો છે.
- ફાઇનલ ચરમાં સરળતાથી સારા પગારે પ્લેસમેન્ટ થઈ જાય છે અને પગાર વધારો પણ ઝડપી મળે છે.
- મોટા ભાગની આઈ.ટી કંપનીઓમાં 5 Days/Week (શનિ-રવિ રજા) હોય છે અને જોબ ટાઈમીંગ પણ ફ્લેક્સિબલ હોય છે. વહેલા-મોડા આવી કે જઈ શકો છો.
- માસ્ટર ડીગ્રીની જરૂરિયાત નથી, માત્ર 4 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ, ફીનું ધોરણ એડવોર્સબલ, સરળતાથી એડમિશન, વગેરે.

સફળ કેરીયર માટે કોર્ષની પસંદગી કેવી રીતે કરવી?

મારે બધાથી અલગ કરવું છે તો શું કરું?

આજકાલ ઘણાબધા વાલી અને વિદ્યાર્થીઓ એવું માને છે કે જીવનમાં સફળ થવા માટે બધાથી અલગ કરવું જરૂરી છે. હકીકતમાં બધાથી અલગ નહીં પણ બધાથી સાફ કરવાનું હોય છે. જો બીજા કરતા સારો દેખાવ કરશો તો આપમેળે અલગ તરી આવશો અને દુનિયામાં ટોપ પર પહોંચી જશો.

વાલી અને વિદ્યાર્થીઓને ખાસ નિવેદન છે કે આપણા શહેર, રાજ્ય કે દેશમાં જેની માંગ હોય તેને લગતો જ પ્રવાહ અને અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવો જોઈએ, જેવા કે ડોક્ટર, એન્જીનીયર, ટીચર, વકીલ, ચાર્ટ્ડ એકાઉન્ટન્ટ વગેરે.

કેરીયરના પ્રકાર

વારસાગત (Hereditary)	પ્રતિભાગત (Talent)	અભ્યાસગત (Education)
સોની, દરજી, સુથાર, લુહાર, વણકર વગેરે વારસાગત વ્યવસાય છે જેના માટે માત્ર બેઝીક ભણતર જ જરૂરી છે. 1-2 વર્ષના અનુભવથી કેરીયરની શરૂઆત કરી શકાય છે.	ક્રિકેટર, એક્ટર, સીંગર, ડાન્સર વગેરે કુદરતી બક્ષીસ આધારીત કેરીયર છે જે કરોડમાં એકને જ હોય છે. ફક્ત ટ્રેનિંગ કે અભ્યાસથી આ કેરીયર બનાવી શકાતી નથી.	ડોક્ટર, એન્જીનીયર, ટીચર, વકીલ, CA વગેરે કેરીયર અભ્યાસથી બનાવી શકાય છે. કોઈપણ વિદ્યાર્થી મહેનત કરીને આ ક્ષેત્રોમાં ટોચ પર પહોંચી બેસ્ટ કેરિયર બનાવી શકે છે.

વાલી અને વિદ્યાર્થી મિત્રો, આજથી 15-20 વર્ષ પહેલાની નિર્ણય લેવાની પદ્ધતી ખરેખર સારી હતી. હોંશીયાર વિદ્યાર્થીઓ સાયન્સની પસંદગી કરતા, ત્યારબાદ કોમર્સ અને ત્યારબાદ આર્ટ્સ. આજની તારીખે પણ સોસાયટી અને ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં આ જ પ્રમાણે નોકરી અને પગારનું ધોરણ છે અને ભવિષ્યમાં પણ એમ જ રહેશે. **સામાન્યપણે, સૌથી વધારે સાયન્સ ગ્રેજ્યુએટ્સ કમાય છે, ત્યારબાદ કોઈ પણ ફિલ્ડના પ્રોફેશનલ્સ, કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટ્સ અને ત્યારબાદ અન્ય.**

નીચેનો ડેટા 90% વિદ્યાર્થીઓને ધ્યાનમાં લઈને આપવામાં આવેલ છે. 10% વિદ્યાર્થીઓ અપવાદરૂપ હોય છે જે ઘણું બધું વધારે સાફ મેળવે છે. અપવાદરૂપ વિદ્યાર્થીઓનો મુખ્ય ગુણધર્મ સતત હાર્ડવર્ક હોય છે. આ ડેટા માત્ર નોકરી કરતા વિદ્યાર્થીઓને ધ્યાનમાં લઈને બનાવવામાં આવેલ છે, બિઝનેસ નહીં.

કેરીયર	કેરીયરની શરૂઆતમાં અંદાજિત મંથલી આવક	15-20 વર્ષ પછી મંથલી આવક	દર વર્ષે ગુજરાતમાં નવી માંગ	પ્રવેશની સરળતા	નોકરીની તકો	
ડોક્ટર	MCH / DM (સુપર સ્પેશિયાલીસ્ટ)	2,00,000	4,00,000	200	અત્યંત કઠીન	સ્થિર છે ~
	MS / MD (સ્પેશિયાલીસ્ટ)	70,000 થી 1,00,000	2,50,000	1,000	અત્યંત કઠીન	સ્થિર છે ~
	MBBS	30,000 થી 50,000	1,00,000	1,000	કઠીન	સ્થિર છે ~
એન્જીનીયર (BE/BTech)	કોમ્પ્યુટર/આઈ.ટી.	15,000 થી 1,00,000	2,00,000	15,000	સરળ	ઝડપથી વધે છે ↑↑
	સિવિલ/મિકેનિકલ/ઈલેક્ટ્રીકલ	12,000 થી 50,000	1,00,000	15,000	સરળ	વધી રહી છે ↑
	CA	12,000 થી 50,000	1,00,000	300	અત્યંત કઠીન	વધી રહી છે ↑
	વકીલ (LLB)	12,000 થી 20,000	1,00,000	2,000	સરળ	સ્થિર છે ~
	ડિપ્લોમા એન્જીનીયર	12,000 થી 25,000	75,000	5,000	સરળ	વધી રહી છે ↑
	ITA ટેકનીશીયન	10,000 થી 20,000	50,000	5,000	સરળ	સ્થિર છે ~
ઓફીસ જોબ	એકાઉન્ટન્ટ (B.Com.)	8,000 થી 15,000	40,000	10,000	સરળ	ઘટી રહી છે ↓
	ક્લાર્ક (BBA/BCA)	8,000 થી 15,000	30,000	20,000	સરળ	ઘટી રહી છે ↓

ધો.-10નું રીઝલ્ટ અને કુટુંબની આર્થિક પરિસ્થિતિના આધારે પ્રવાહની પસંદગી

આવક	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 50,000/- થી વધારે હોય તો	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 25,000/- થી Rs. 50,000/- હોય તો	જો કુટુંબની આવક દર મહિને Rs. 25,000/- થી ઓછી હોય તો
ધો.-10 રીઝલ્ટ PR > 80 (અંદાજિત 70% કરતા વધારે)	સાયન્સ	સાયન્સ	સાયન્સ
60 < PR < 80 (અંદાજિત 55% થી 70%)	સાયન્સ	સાયન્સ/ડિપ્લોમા/કોમર્સ	ડિપ્લોમા/કોમર્સ
PR < 60 (અંદાજિત 55% કરતા ઓછા)	કોમર્સ/ડિપ્લોમા	કોમર્સ/ડિપ્લોમા	ITI

કોમર્સ અને આર્ટ્સ એવા બે વિભાગ કોલેજમાં પડે છે. જ્યારે ધો.-12માં સામાન્ય પ્રવાહ એક જ હોય છે.

ધો.-12 પછી મળતી શિષ્યવૃત્તિઓ

કોર્સ	MYSY	CMSS
એન્જનીયરીંગ, ફાર્મસી, આર્કિટેક્ચર, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથીક, વેટરનરી, પેરામેડીકલ, એગ્રીકલ્ચર	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 50,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.	કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 4,50,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 1,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.
MBBS / BDS	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 2,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે. આ ઉપરાંત KKNY હેઠળ MBBSમાં પ્રવેશ મેળવનાર ગર્લ્સને રૂ. 4,00,000/- સુધીની વાર્ષિક સ્કોલરશીપ મળવાપાત્ર છે.	કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 4,50,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 4,00,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે. (માત્ર MBBS માટે)
B.Com / BBA / B.Sc. / BCA / BA	80+ PR અને કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક રૂ. 6,00,000/- થી ઓછી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 10,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.	ઉપર મુજબની લાયકાત પ્રમાણે વિદ્યાર્થીઓને ફીના 50% અથવા રૂ. 10,000/- પૈકી ઓછી રકમ દર વર્ષે મળવાપાત્ર છે.

MYSY: મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના (www.mysy.guj.nic.in) CMSS: માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી શિષ્યવૃત્તિ યોજના (www.scholarships.gujarat.gov.in)

SC/ST (અનુસુચિત જાતિ અને અનુસુચિત જનજાતિ) કેટેગરીના તમામ વિદ્યાર્થીઓ કે જેમના કુટુંબની કુલ વાર્ષિક આવક Rs. 2,50,000/- થી ઓછી હોય તેમને સરકારશ્રી દ્વારા ટ્યુશન ફીની 100% રકમની સ્કોલરશીપ દર વર્ષે આપવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત નિભાવખર્ચ પણ મળવાપાત્ર છે.

એડમિશન

એડમિશન-2020ના આધારે

ગ્રુપ - A	એન્જનીયરીંગ	એડમિશન કેવી રીતે થાય છે?
Group - A	• IIT	JEE (Advanced) All India Rank (AIR)
	• NIT, IIIT, GFTI	JEE (Main) Paper-1 All India Rank (AIR)
Group-B	• ગુજરાતની એન્જનીયરીંગ કોલેજો*	ધો. 12 PCM PRના 60% + GUJCET PRના 40%
	આર્કિટેક્ચર (ગુજરાતની કોલેજો)	ધો. 12 બોર્ડના 50% + NATAના 50%
	મેડીકલ (MBBS, ડેન્ટલ, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથીક)	NEET (UG) All India Rank (AIR)
A or B	પેરામેડીકલ (ફિઝિયોથેરાપી, નર્સિંગ, વગેરે)	ધો. 12 PCB થીયરી માર્ક્સ
	વેટરનરી (પશુ ડોક્ટર)	GUJCET માર્ક્સ
Any	ગ્રુપ-A (એગ્રીકલ્ચર, ડેરી ટેક., ફૂડ ટેક.) ગ્રુપ-B (હોર્ટીકલ્ચર, ફોરેસ્ટ્રી, વગેરે)	ધો. 12 PCM / PCB માર્ક્સના 60% + GUJCETના 40%
	ફાર્મસી	ધો. 12 PCM / PCB PRના 60% + GUJCET PRના 40%
Any	બી.એસસી.	ધો. 12 બોર્ડના માર્ક્સ
	બી.કોમ, બી.બી.એ., બી.સી.એ., બી.એ.	ધો. 12 બોર્ડના માર્ક્સ
	સી.એ., સી.એસ., એલ.એલ.બી.	ધો. 12 બોર્ડ / ગ્રેજ્યુએશન માર્ક્સ

* સરકારી કોલેજોમાં 5% બેઠકો JEE (Main) Paper-1ના આધારે અને પ્રાઇવેટ કોલેજોમાં મેનેજમેન્ટ ક્વોટા JEE (Main) Paper-1 અથવા GUJCETના આધારે

વધારે માહિતી માટે

Video Seminar

Power Point Presentation

Group A Ready Reckoner

Group B Ready Reckoner

More Information

આ બુકલેટનો ઉદ્દેશ માર્ગદર્શન માટે છે. બુકલેટમાં આપેલ માહિતી માટે પૂરતી ડાળજી લેવામાં આવી છે, તેમ છતાં કોઈપણ ભુલચૂક હોય તો તેના માટે અમે દીલગીર છીએ. વિદ્યાર્થીઓને અપીલ છે કે પોતાની આર્થિક, કૌટુંબિક, શારીરિક અને બૌદ્ધિક સમતાના આધારે માતા-પિતા સાથે ચર્ચા કરીને કેરીયરની પસંદગીનો નિર્ણય કરવો જોઈએ.

DIPLOMA | DEGREE | MASTER

College Campus

Rajkot-Morbi Highway,
Rajkot - 363650
☎ 9727747310
🌐 www.darshan.ac.in

Counselling Centre

401, Lotus Arcade, 8 - Royal Park,
Between KKV Circle & Indira Circle
150 Ft. Ring Road, Rajkot - 360005.
☎ 9879879861, 9601901005